

Seminár INEKO a Zastúpenie Európskej komisie v SR
Sme pripravení na starnutie obyvateľstva?
15. apríl 2019, Bratislava

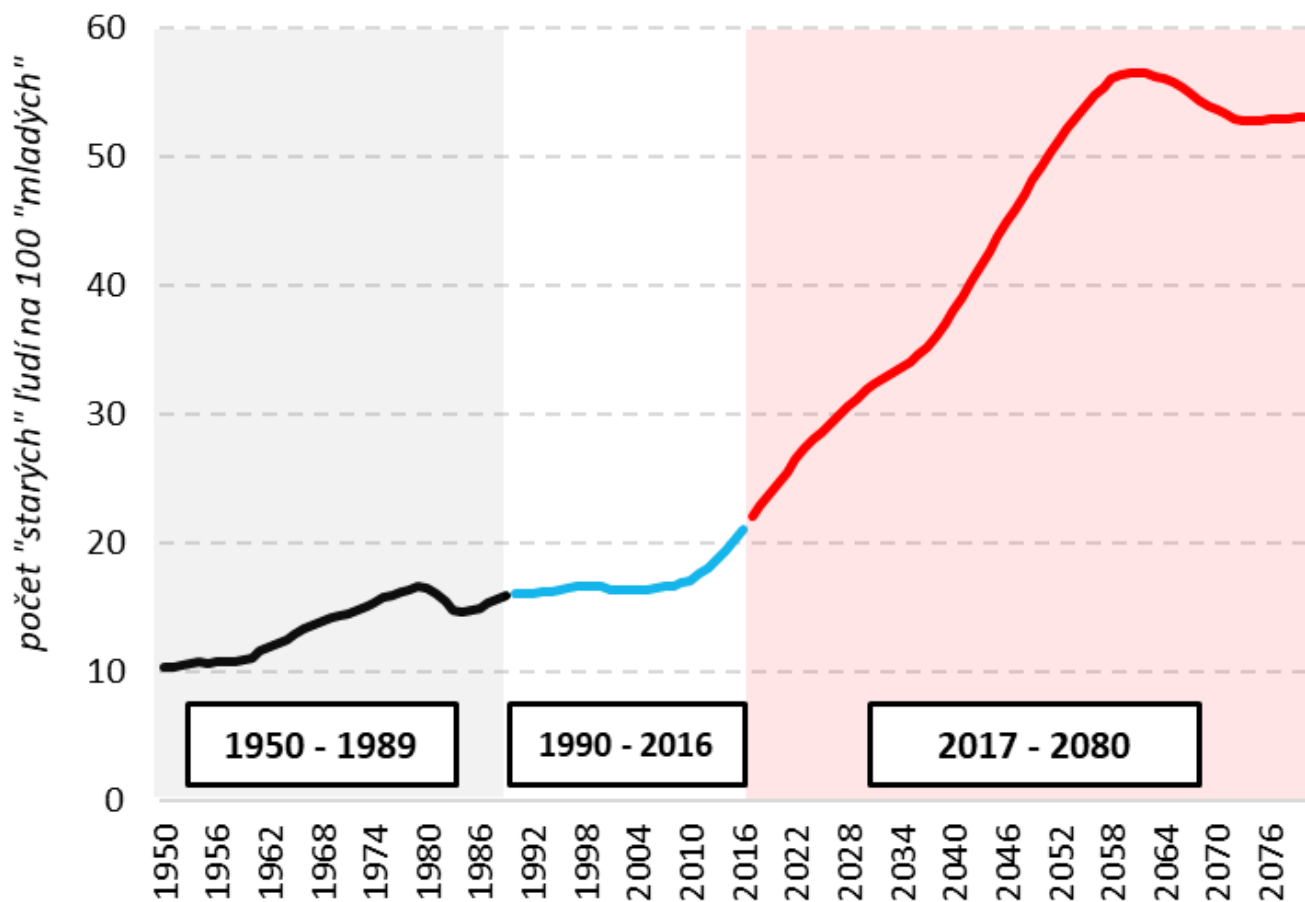
Dopady starnutia obyvateľstva na dôchodkový systém: pohľad RRZ

Anetta Čaplánová

www.rozpoctovarada.sk

Prognózy demografického vývoja ukazujú výrazné starnutie populácie

Na 100 „mladých“ prípadne o 50 rokov takmer 60 „starých“

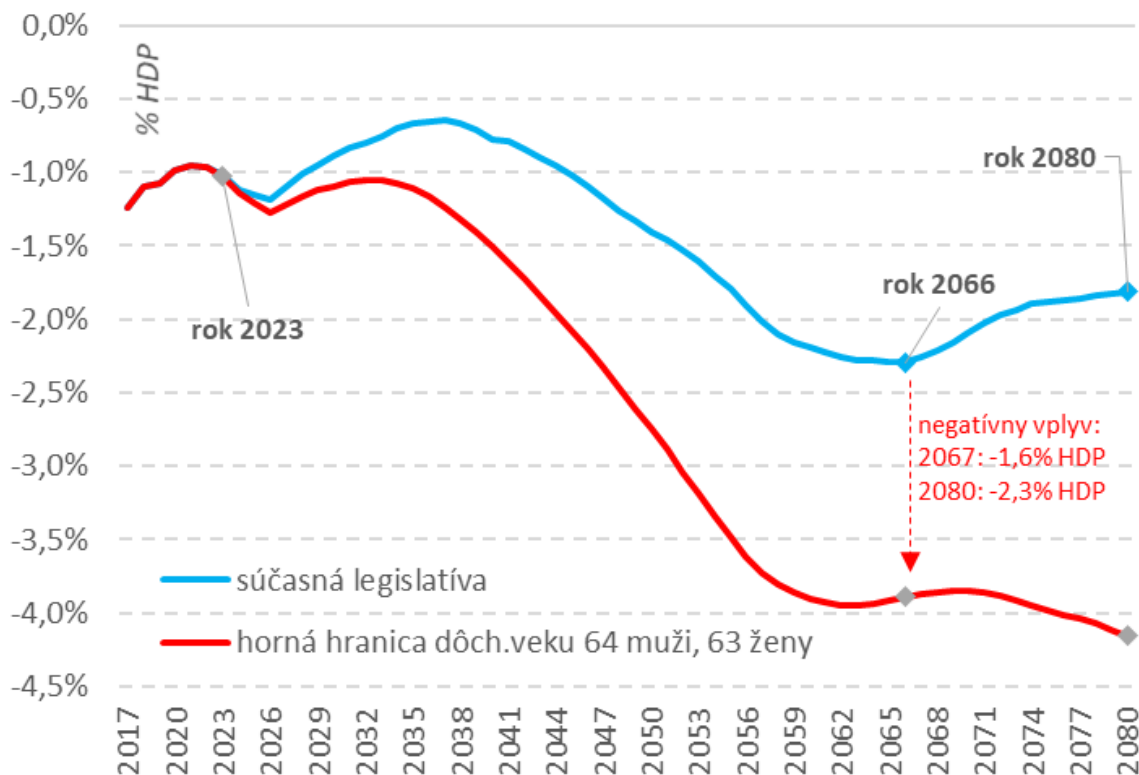
- index závislosti v starom veku (15-64 vs. 65+)

Zhoršenie deficitov univerzálneho dôchodkového systému

Starnutie populácie navýši výšku prostriedkov potrebných pre dofinancovanie dôchodkových fondov

www.rozpoctovarada.sk

Saldo univerzálneho dôchodkového systému* (% HDP)

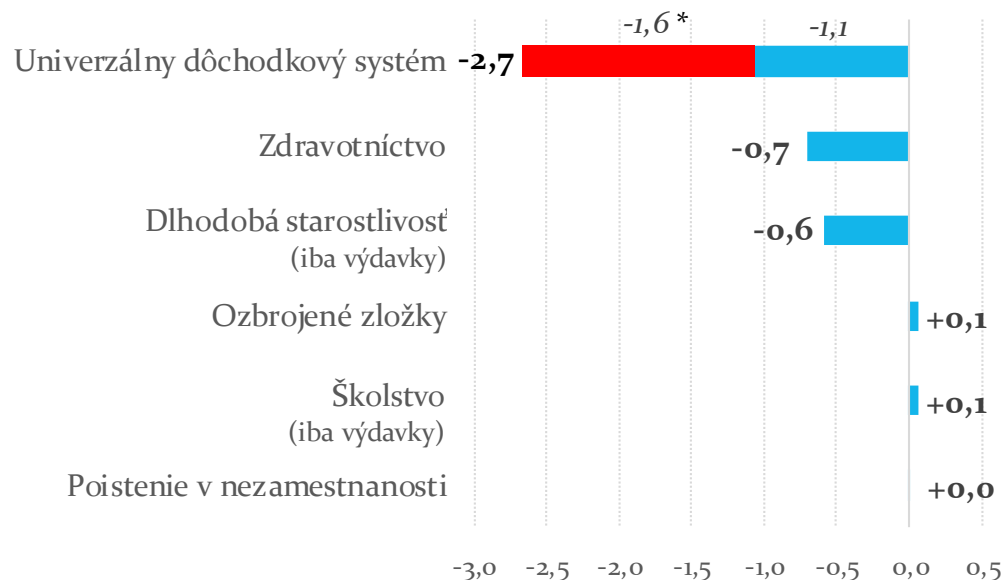
- Saldo je dané ako rozdiel medzi príjmi (od ekonomicky aktívnych obyvateľov a z dlžného) a výdavkami fondov starobného a invalidného poistenia
- Schválený strop na dôchodkový vek navýši úroveň deficitov

Ďalšie dlhodobé negatívne vplyvy na saldo rozpočtu

Vplyvom demografického vývoja sa primárne saldo rozpočtu do roku 2067 zhorší o 3,8 % HDP

www.rozpoctovarada.sk

Vplyvy na saldo rozpočtu v roku 2067 oproti roku 2017 (% HDP)

Zdroj: RRZ, Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií, apríl 2018;
prepočty RRZ (vplyv stropu dôchodkového veku)

* - vplyv schváleného stropu na dôchodkový vek

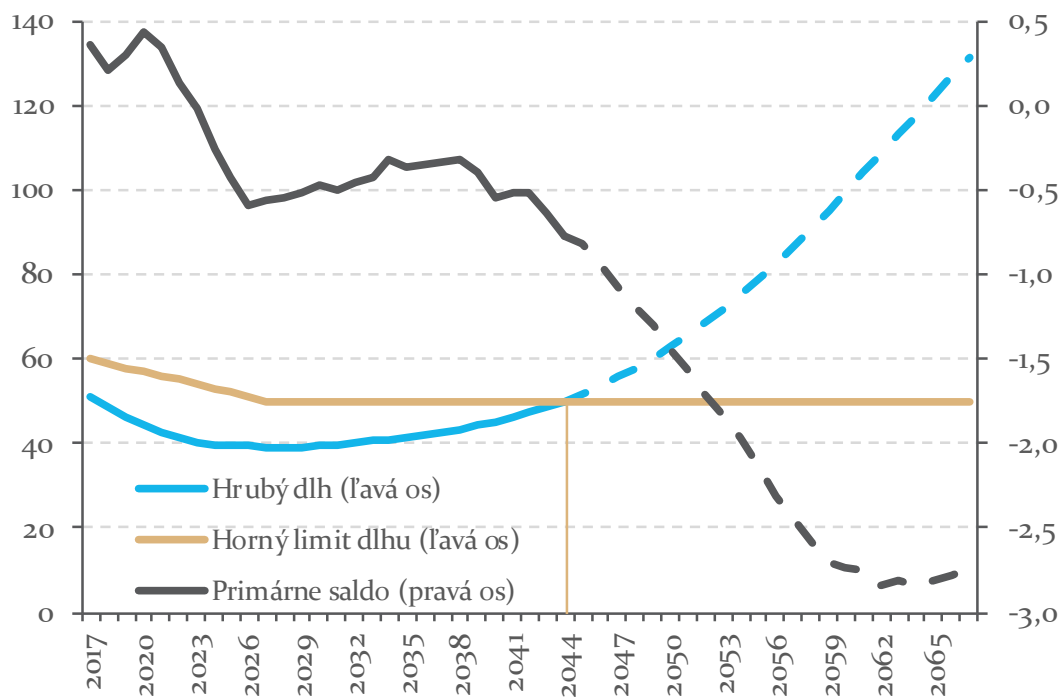
- V dlhodobom horizonte nie je negatívny vplyv demografického vývoja na verejné financie spôsobený iba rastom nákladov financovania dôchodkového systému
- Očakáva sa výrazný nárast výdavkov na zdravotníctvo a dlhodobú starostlivosť, pričom riziká voči prognóze sú prevažne negatívne

Vývoj dlhu a primárneho salda v základnom scenári

zohľadňuje výsledok hospodárenia v roku 2017, aktuálne prognózy makroekonomického a demografického vývoja

www.rozpoctovarada.sk

Vývoj dlhu a primárneho salda v základnom scenári* (% HDP)

Zdroj: RRZ, Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií, apríl 2018

- Pri nezmenených politikách by sa zákonom stanovený limit dlhu prekročil v roku 2044
- Bez reakcie finančných trhov a zásahov vlády by dlh v roku 2067 dosiahol 131,6 % HDP
- Vplyv starnutia populácie sa prejaví najmä po roku 2040

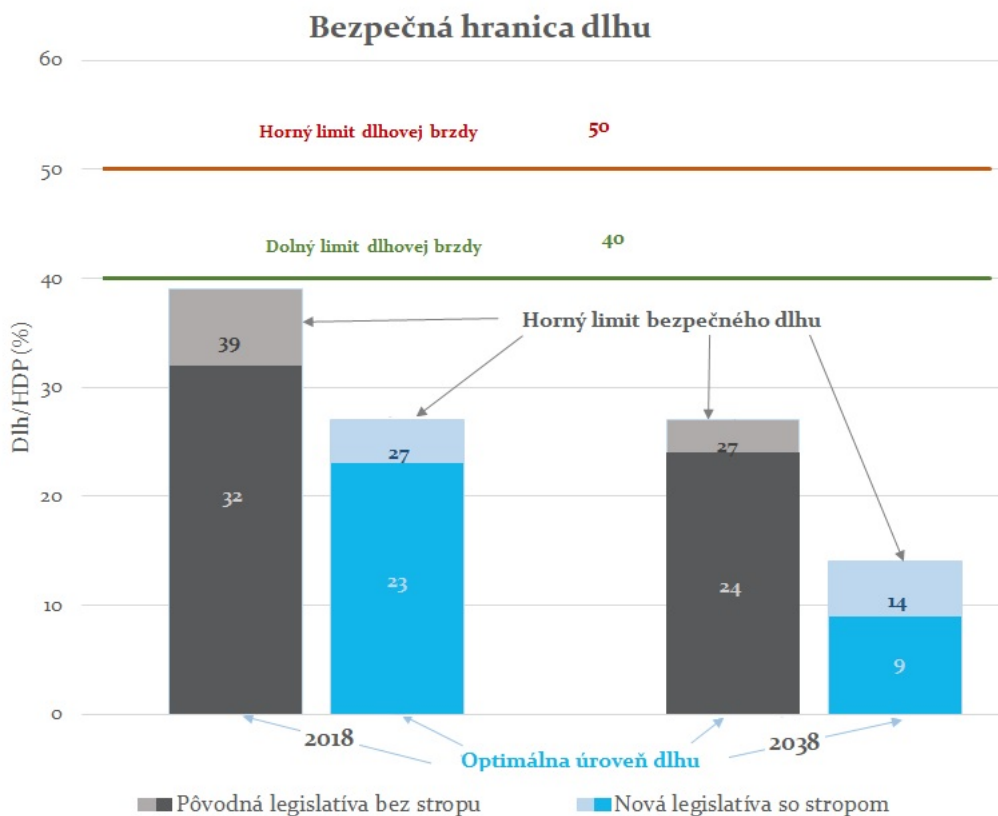
* - táto kvantifikácia vzhľadom na dátum vypracovania ešte neobsahuje vplyv schváleného stropu na dôchodkový vek. Aktualizácia bude zverejnená v správe RRZ na konci apríla 2019.

Bezpečná úroveň verejného dlhu v najbližších rokoch klesne

Pre udržanie rizika defaultu na vládny dlh pod 10% je potrebné zníženie dlhu výrazne pod limity dlhovej brzdy

www.rozpoctovarada.sk

Vývoj úrovne dlhu pre nízke riziko defaultu

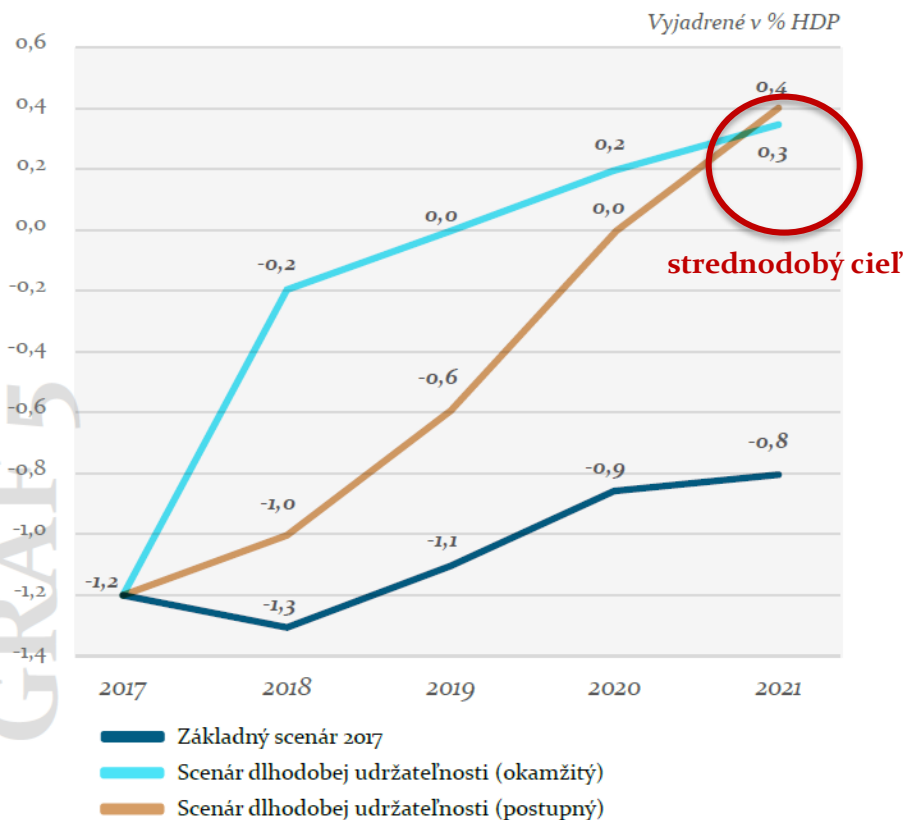

- **Bezpečná úroveň dlhu zohľadňuje** okrem zmien v demografii aj očakávané **náklady negatívnych ekonomických šokov**
- Starnutie populácie bude mať v najbližších desaťročiach také **negatívne vplyvy na rozpočet**, ktoré nebude pri dlhu na úrovni 40% HDP možné operatívne každoročne kompenzovať.

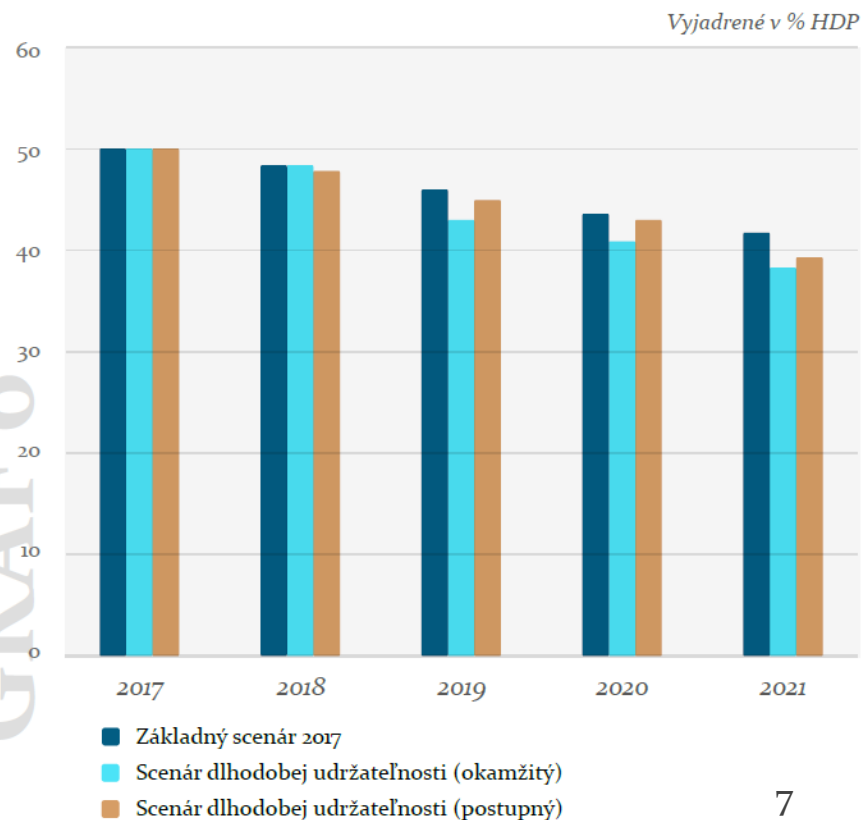
V prípade okamžitého prijatia potrebných opatrení
sa bude štrukturálne saldo rýchlejšie zlepšovať
a hrubý dlh bude výraznejšie klesať

www.rozpoctovarada.sk

Vývoj štrukturálneho salda

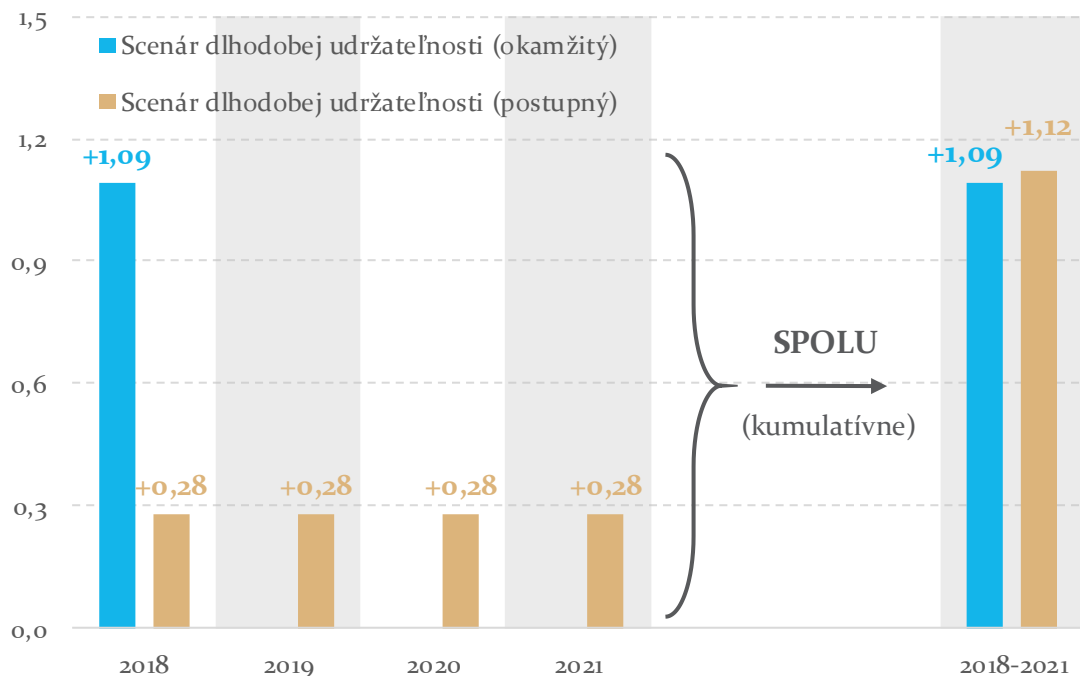
Vývoj hrubého dlhu v jednotlivých scenároch

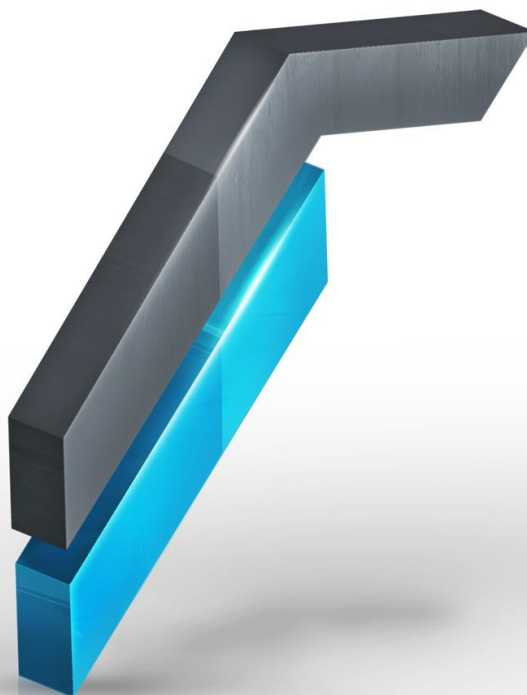
Opatrenia potrebné pre dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti

Veľkosť konsolidačných opatrení v strednodobom horizonte závisí od tempa konsolidácie

Veľkosť opatrení potrebných pre dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti (p.b. HDP)

- V prípade postupného rovnomerného zlepšovania salda voči základnému scenáru by boli **potrebné opatrenia v celkovej výške 1,12 % HDP**, t.j. o 0,03 % HDP viac ako pri okamžitom zlepšení.

Ďakujem za pozornosť!

Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

www.rozpoctovarada.sk